VR 2023 1310 DOC.1355/2

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° Agentschap Justitie en Handhaving: het Agentschap Justitie en Handhaving, vermeld in artikel 2, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving";

2° Agentschap Opgroeien: het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, opgericht bij artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Opgroeien;

3° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);

4° casusoverleg: een overleg als vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek, waarop casus per casus multilateraal informatie wordt uitgewisseld;

5° clientsysteem: een groep personen die samenleeft of samengeleefd heeft en tussen wie een duurzame en affectieve band bestaat of bestaan heeft;
6° coordinator. de coordinator van een Veilig Huis;
7° intrafamiliaal geweld: iedere vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen leden van eenzelfde familie, ongeacht hun leeftijd;
8° kernpartner: een organisatie als vermeld in artikel 9, die zich er minstens toe engageert om op structurele basis deel te nemen aan casusoverleg binnen een Veilig Huis.

Hoofdstuk 2. Oprichting van de Veilige Huizen

Art. 3. Een Veilig Huis is een regionale netwerkorganisatie die bestaat uit een multidisciplinair team van professionals, inhoudelijk aangestuurd door een coordinator, waarbij minstens het Agentschap Justitie en Handhaving, een lokaal bestuur, het Agentschap Opgroeien, een centrum algemeen welzijnswerk als vermeld in artikel 6 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk, en een vertrouwenscentrum kindermishandeling als vermeld in artikel 1, 8°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2017 betreffende de erkenning en subsidiering van de vertrouwenscentra kindermishandeling en de partnerorganisatie, betrokken zijn. De partners binnen de netwerkorganisatie zijn niet hierarchisch ten opzichte van elkaar gepositioneerd.

Het Veilig Huis engageert zich bovendien om een nauwe samenwerking met het openbaar ministerie en de politiediensten, vermeld in artikel 1 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, na te streven.

De doelstelling van een Veilig Huis bestaat erin intrafamiliaal geweld op een duurzame, gecoordineerde en doeltreffende wijze aan te pakken door een optimale intersectorale samenwerking vanuit de betrokken diensten.

Per gerechtelijk arrondissement wordt er minstens één Veilig Huis opgericht.

De coordinatie van een Veilig Huis kan door het Agentschap Justitie en Handhaving of door een lokaal bestuur samen met het Agentschap Justitie en Handhaving worden opgenomen.

Art. 4. Een Veilig Huis vervult in het kader van de doelstelling, vermeld in artikel 3, minimaal volgende opdrachten:
1° het stimuleren, coordineren en ondersteunen van intersectorale samenwerking en van een integrale en geintegreerde aanpak van complexe en ernstige situaties van intrafamiliaal geweld die een multidisciplinaire samenwerking tussen politie, justitie en hulpverlening vereisen;
2° het voorzien in een clientgericht aanbod, dat minstens bestaat uit:
   a) risico-inschatting, dossiervorming en afstemming rond clientsystemen die met intrafamiliaal geweld te maken hebben;
   b) trajecten als vermeld in artikel 5 faciliteren, ondersteunen, actief aanbieden en opvolgen op een aanklampende en outreachende manier, met oog voor alle betrokkenen en een verhoogde aandacht voor de minderjarigen, waarbij eventueel een beroep kan worden gedaan op de werking en de expertise van de gemandateerde

voorzieningen, vermeld in artikel 2, §1, 17°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

3° deskundigheidsbevordering van professionals, die minstens bestaat uit:
   a) het voorzien in advies en consult voor professionals die beroepsmatig geconfronteerd worden met intrafamiliaal geweld, onder meer voor wat betreft een aanmelding bij een Veilig Huis en omtrent de samenwerking tussen politie, justitie en hulpverlening;
   b) het vergroten van de kennis en expertise van professionals over intrafamiliaal geweld, onder meer over de aanpak van intrafamiliaal geweld, de bestaande procedures en het beschikbare aanbod.

4° het voorzien in en faciliteren van een aanvullend aanbod inzake intrafamiliaal geweld, rekening houdend met de taken en de werking van de bestaande hulpverleningsorganisaties en gebaseerd op lokale noden, lacunes en mogelijkheden;

Bij het uitvoeren van de opdrachten, vermeld in het eerste lid, vertrekt het Veilig Huis van de noden van het clientsysteem, streeft het naar een maximale betrokkenheid van het clientsysteem en wordt de veiligheid van alle betrokkenen centraal geplaatst.

De Vlaamse Regering kan de opdrachten van de Veilige Huizen, vermeld in het eerst lid, nader bepalen en bijkomende opdrachten bepalen.

De Vlaamse Regering kan de werking van de Veilige Huizen nader bepalen.

Art. 5. Een Veilig Huis kan een traject starten met een clientsysteem indien voldaan is aan elk van de volgende criteria:

1° er is sprake van een verhoogd risico op herhaald intrafamiliaal geweld waarbij de fysieke of psychische integriteit van een of meer leden van het clientsysteem in het gedrang dreigt te komen;

2° intersectorale infodeling en casusoverleg tussen kernpartners is noodzakelijk om de cyclus van intrafamiliaal geweld te doorbreken;

3° er is nood aan een afgestemd traject tussen de kernpartners om de cyclus van intrafamiliaal geweld te doorbreken.

Bij situaties van intrafamiliaal geweld waarbij minderjarigen betrokken zijn, worden steeds de gemandateerde voorzieningen, vermeld in artikel 2, §1, 17°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, geraadpleegd en betrokken bij de risico-inschatting omtrent de noodzakelijkheid van een casusoverleg en de beslissing over de noodzakelijkheid van een intersectoraal traject door een Veilig Huis.

Bij de beoordeling van een casus op basis van de criteria, vermeld in het eerste lid, wordt bekeken of het meest aangewezen is om de casus rechtstreeks bij de hulpverlening aan te melden, dan wel aan te haken aan reeds lopende hulpverlening of begeleiding, dan wel de casus op te nemen binnen het Veilig Huis en een traject te starten.

De Vlaamse Regering kan de criteria, vermeld in het eerste lid, en de kwaliteitseisen voor de risico-inschatting, vermeld in het eerste lid, 1°, nader bepalen.

Art. 6. De Vlaamse Regering kan, onder de voorwaarden die ze bepaalt en binnen de beschikbare begrotingskredieten, organisaties subsidieren die activiteiten organiseren of ondersteunen die bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstelling van de Veilig Huizen.

De Vlaamse Regering kan een lokaal bestuur, een centrum algemeen welzijnswerk als vermeld in artikel 6 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk en een vertrouwenscentrum kindermishandeling als vermeld in artikel 1, 8°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2017 betreffende de erkenning en subsidiering van de vertrouwenscentra kindermishandeling en de partnerorganisatie, aanduiden om bepaalde taken binnen een Veilig Huis in het kader van dit decreet op te nemen, en kan daarvoor personeelsmiddelen voor de vermelde organisaties voorzien.

Art. 7. De Veilig Huizenkunnen beleidsadviezen uitbrengen aan de Vlaamse Regering. Om een gericht beleid inzake intrafamiliaal geweld te kunnen voeren, bezorgen de Veilige Huizen geanonimiseerde gegevens over intrafamiliaal geweld aan het Agentschap Justitie en Handhaving. De gegevens hebben betrekking op het aantal en het profiel van de opgevolgde clientsystemen en de ontwikkelingen inzake de problematiek en aanpak van intrafamiliaal geweld. Het Agentschap Justitie en Handhaving bezorgt deze gegevens aan de Vlaamse Regering, en in het bijzonder aan de Vlaamse minister, bevoegd voor welzijn.

De betrokken Vlaamse administraties bezorgen eveneens geanonimiseerde gegevens die voortkomen uit de toepassing van hun beleid omtrent intrafamiliaal geweld aan het Agentschap Justitie en Handhaving.

De Vlaamse Regering kan de vorm, de inhoud, de wijze en de periodiciteit van de aan te leveren beleidsadviezen en rapportering, vermeld in het eerste en tweede lid, nader bepalen.

De beleidsadviezen en rapportering, vermeld in het eerste lid, worden tevens voorgelegd en besproken op een intersectorale stuurgroep. Die stuurgroep is samengesteld uit:

1° vertegenwoordiging van het Agentschap Justitie en Handhaving, die de stuurgroep voorzit;
2° vertegenwoordiging van de betrokken Vlaamse ministers;
3° vertegenwoordiging van de betrokken Vlaamse administraties;
4° vertegenwoordiging van de betrokken sectoren.

De Vlaamse Regering kan de samenstelling en de werking van de stuurgroep, vermeld in het vierde lid, nader bepalen.

Hoofdstuk 3. Casusoverleg binnen een Veilig Huis

Art. 8. Binnen een Veilig Huis kan, met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een of meer leden van het betrokken clientsysteem, in het kader van een intersectoraal traject, een casusoverleg conform artikel 458ter van het Strafwetboek worden georganiseerd. Op dat casusoverleg kunnen clientsystemen besproken worden die voldoen aan de criteria, vermeld in artikel 5.

Art. 9. Aan een casusoverleg binnen een Veilig Huis kunnen de volgende organisaties deelnemen:

1° het Agentschap Justitie en Handhaving, vanuit haar opdracht, vermeld in artikel 4, 5°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving";

2° lokale besturen;

3° de centra voor algemeen welzijnswerk, vermeld in artikel 6 van het decreet van 4 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk;

4° de vertrouwenscentra kindermishandeling, vermeld in artikel 42 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

5° het openbaar ministerie;

6° de politiediensten, vermeld in artikel 1 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

7° de justitiehuizen, vermeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuizen en de juridische eerstelijnsbijstand;

8° het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht, vermeld in artikel 2, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2022 tot uitvoering van bepalingen over de justitiehuizen van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuizen en de juridische eerstelijnsbijstand;

9° de gevangenissen, vermeld in artikel 2, 15°, van de wet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden;

10° de centra voor leerlingenbegeleiding, vermeld in het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding;

11° onderwijsinstellingen als vermeld in artikel 2, 13°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs;

12° de ondersteuningscentra jeugdzorg, vermeld in artikel 33 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

13° de sociale dienst jeugdrechtbank, vermeld in artikel 56 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

14° de centra voor geestelijke gezondheidszorg, vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de centra voor geestelijke gezondheidszorg;

15° de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 2012 inzake erkenning en subsidiering van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning;

16° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;

17° het Agentschap Opgroeien;

18° de voorzieningen in de jeugdhulp, vermeld in artikel 1, 15°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen voor jeugdhulp;

19° het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

20° de voorzieningen die vergund, erkend of gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vermeld in artikel 8, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern

verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

21° diensten en voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg;

22° diensten en voorzieningen uit de medische sector;

23° de ziekenfondsen, vermeld in artikel 2 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen;

24° andere organisaties die omwille van een bepaalde expertise of omwille van hun kennis van het clientsysteem, geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

Art. 10. De organisaties, vermeld in artikel 9, kunnen, met het oog op bespreking op een casusoverleg binnen een Veilig Huis, clientsystemen aanmelden bij de coordinator of een vertegenwoordiger van de coordinator. Op basis van de aanmelding gaat de coordinator of zijn vertegenwoordiger na of voldaan is aan de criteria, vermeld in artikel 5.

Als de aanmelding voldoet aan de criteria, vermeld in artikel 5, krijgen de kernpartners de mogelijkheid om op schriftelijke wijze de aanmelding aan te vullen met objectieve informatie over een eventueel reeds lopend traject binnen de eigen organisatie en een inschatting omtrent het vervolgtraject binnen het Veilig Huis. Er kan enkel informatie worden aangevuld voor zover dit noodzakelijk is voor het bepalen van het vervolgtraject binnen het Veilig Huis.

De informatie die wordt uitgewisseld in het kader van een aanmelding als vermeld in het eerste lid en de aanvulling van een aanmelding, vermeld in het tweede lid, betreft een voorbereiding op het casusoverleg en valt in die zin onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek. De organisaties, vermeld in artikel 9, kunnen deze informatie in het kader van een aanmelding als vermeld in het eerste lid en de aanvulling van een aanmelding, vermeld in het tweede lid, uitwisselen zonder dat deze mededeling strafbaar wordt gesteld conform artikel 458 van het Strafwetboek.

Art. 11. De personen en organisaties die uitgenodigd zijn voor een casusoverleg binnen een Veilig Huis, kunnen zich op het casusoverleg laten vertegenwoordigen door een vaste afgevaardigde.

De uitgenodigde persoon of de persoon van de uitgenodigde organisatie, die rechtstreeks betrokken is bij het clientsysteem waarover een casusoverleg wordt georganiseerd, kan aan de vaste afgevaardigde, voorafgaand aan en met het oog op deelname aan het casusoverleg, de daartoe noodzakelijke informatie meedelen, zonder dat deze mededeling strafbaar wordt gesteld conform artikel 458 van het Strafwetboek. Door deze informatie-uitwisseling wordt de vaste afgevaardigde onderworpen aan dezelfde reglementering en contractuele voorwaarden als de persoon die de informatie verstrekt, met name de toepasselijke bepalingen inzake gegevensbescherming, het ambtsgeheim, de discretieplicht en het beroepsgeheim.

De vaste afgevaardigde kan aan die persoon, die rechtstreeks betrokken is bij het clientsysteem waarover een casusoverleg wordt georganiseerd, na het casusoverleg, informatie uit het casusoverleg meedelen over de op het casusoverleg besproken clientsysteem. Door deze informatie-uitwisseling wordt die

persoon onderworpen aan de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek.

Art. 12. §1. De rol van de deelnemers tijdens een casusoverleg binnen een Veilig Huis is beperkt tot het bijdragen aan de realisatie van de doelstelling van het IFG-centrum.

§2. Deelnemers kunnen conform artikel 458ter van het Strafwetboek tijdens een casusoverleg binnen een IFG-centrum slechts informatie delen voor zover die informatie relevant en proportioneel is in functie van de finaliteit van het casusoverleg, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een of meer leden van het betrokken clientsysteem.

Deelnemers zijn vrij om te bepalen welke informatie ze delen tijdens het casusoverleg in functie van de finaliteit van het casusoverleg, vermeld in het eerste lid.

Van het casusoverleg kan een verslag worden opgemaakt. De Vlaamse Regering kan nader bepalen welke elementen dat verslag bevat.

Art. 13. §1. Conform artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, zijn de deelnemers tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het casusoverleg meegedeelde geheimen.

§2. Een deelnemer aan het casusoverleg kan informatie, die meegedeeld is op het casusoverleg, delen met een of meer leden van het betrokken clientsysteem als er tussen alle deelnemers aan het casusoverleg consensus is over:

1° welke informatie precies gedeeld kan worden met het betrokken clientsysteem;
2° met welke leden van het betrokken clientsysteem met wie informatie gedeeld kan worden;
3° welke deelnemer aan het casusoverleg de informatie kan delen met het betrokken clientsysteem.

De geheimhoudingsplicht, vermeld in paragraaf 1, kan niet verbroken worden omwille van een rapportageplicht in hoofde van een deelnemer, tenzij daarover consensus bestaat tussen alle deelnemers aan het casusoverleg conform het eerste lid.

Hoofdstuk 4. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 14. §1. Voor zover het noodzakelijk is om de doelstelling van het Veilig Huis te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 9, de volgende persoonsgegevens verwerken:

1° identificatiegegevens, waaronder het rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
2° contactgegevens;
3° gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
4° leeftijd, geslacht, nationaliteit, burgerlijke staat en verblijfsstatuut;
5° gegevens over schulden en solvabiliteit;
6° gegevens over de levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context;

7° gegevens over de gezinssamenstelling;
8° gegevens over de woonomstandigheden;
9° politionele en gerechtelijke gegevens;
10° gegevens over de gezondheid;
11° gegevens over risicosituaties en -gedragingen;
12° gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;
13° gegevens met over seksueel gedrag of seksuele gerichtheid;
14° gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;
15° gedragsgegevens;
16° andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het Veilig Huis te realiseren.

De personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt, zijn de leden van het clientsysteem en hun onderlinge relaties en contacten.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:
1° de deelnemers aan een casusoverleg kunnen conform artikel 12 persoonsgegevens delen met en ontvangen van andere deelnemers aan het casusoverleg;
2° de organisaties, vermeld in artikel 9, kunnen persoonsgegevens delen met de coordinator, voor zover dit noodzakelijk is om de aanmelding van een clientsysteem te realiseren;
3° de personeelsleden van de kernpartners, die instaan voor de trajectwerking van het Veilig Huis, kunnen de persoonsgegevens verwerken met het oog op het uitvoeren van de opdrachten, vermeld in artikel 4, eerste lid, 1° en 2°;
4° de personeelsleden van de kernpartners, die instaan de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 4, eerste lid, 3° en 4°, kunnen de persoonsgegevens verwerken voor zover dat noodzakelijk is om deze opdrachten te realiseren;
5° de personeelsleden van lokale besturen en van het Agentschap Justitie en Handhaving, die instaan voor de coordinatie van een Veilig Huis, kunnen de persoonsgegevens verwerken in de mate dat dit noodzakelijk is voor de operationele coordinatie van het Veilig Huis;
6° de persoonsgegevens kunnen worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid;
7° de coordinator kan het dossier, met inbegrip van de persoonsgegevens, overdragen aan de coordinator van een ander Veilig Huis als het clientsysteem door dat andere Veilig Huis verder wordt opgevolgd.

Voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 6°, worden passende beveiligingsmaatregelen genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming. In voorkomend geval worden de maatregelen, vermeld in artikel 9 en 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

toegepast. De passende maatregelen ter beveiliging kunnen nader bepaald worden door de Vlaamse Regering.

§2. De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, gebeurt conform artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieen van persoonsgegevens vermeld in artikel 9, lid 1, van de algemene verordening gegevensbescherming. Die verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g) van de voormelde verordening.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, kan ook de verwerking omvatten van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de voormelde verordening.

§3. Het Agentschap Justitie en Handhaving is verwerkingsverantwoordelijke voor de dossieromgeving, vermeld in paragraaf 1, derde lid, 6°.

De organisaties die deelnemen aan het casusoverleg en de kernpartners die instaan voor de trajectwerking en de werking van het Veilig Huis in het algemeen, zijn verantwoordelijk voor de inhoud die ze ter beschikking stellen via de dossieromgeving en voor het zorgvuldige gebruik van de gegevens, al dan niet persoonsgegevens, die ze verkregen hebben via de dossieromgeving.

§4. De persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking. De maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden in het kader van een casusoverleg en in het kader van de trajectwerking, bedraagt vijftien jaar. De voormelde termijn vangt aan op de datum dat het dossier in het Veilig Huis wordt afgesloten. De Vlaamse Regering kan nader bepalen hoe een dossier wordt afgesloten.

De maximale bewaartermijn, vermeld in het eerste lid, kan worden verlengd tot een maximale bewaartermijn van dertig jaar omwille van de aanwezigheid van bepaalde vormen van intrafamiliaal geweld of omwille van bepaalde zwaarwichtige gepleegde feiten. Tot verlenging van de bewaartermijn wordt bij consensus van de deelnemers aan het casusoverleg beslist op het ogenblik van afsluiting van het dossier.

§5. Met het oog op beleidsondersteuning en rapportering als vermeld in artikel 7, verwerkt een Veilig Huis persoonsgegevens als vermeld in artikel 14. Die rapportering bevat geen informatie waaruit de identiteit van een betrokkene rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden afgeleid.

Art. 15. Met behoud van de toepassing van de bepalingen uit hoofdstuk 3 van dit decreet zijn de personen die betrokken zijn bij de operationele werking van een Veilig Huis, gehouden tot het beroepsgeheim conform artikel 458 van het Strafwetboek.

Art. 16. De organisaties die deelnemen aan een casusoverleg en de kernpartners die instaan voor de trajectwerking en de werking van het Veilig Huis in het algemeen, nemen passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van het cliëntsysteem en hun contacten en relaties. Die maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling inzake gegevensverwerking in het kader van een Veilig Huis voldoende duidelijk is, en dat het voor de betrokkenen duidelijk is hoe de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 21 van de algemene verordening gegevensbescherming, zullen worden toegepast.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Art. 17. De impact van de toepassing van het decreet op de partners wordt periodiek gemonitord in functie van de noodzakelijke randvoorwaarden.

Het decreet wordt uiterlijk binnen 3 jaar na de datum van inwerkingtreding geëvalueerd door de Vlaamse Regering.

Brussel, ... (datum). 13 OKT. 2023

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

ONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING EN REGELING VAN DE VEILIGE HUIZEN

Met dit decreet worden de Veilige Huizen opgericht, worden de doelstellingen en opdrachten van de Veilige Huizen vastgelegd, wordt het casusoverleg binnen de Veilige Huizen geregeld en wordt een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens binnen de Veilige Huizen opgenomen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit ontwerp van decreet vloeit voort uit:

- het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, punt 3.2.6 van het luik Justitie, 'Coordinatie van het Strafrechtelijk en Veiligheidsbeleid binnen de Vlaamse bevoegdheden (p. 98): *"De Vlaamse minister bevoegd voor Justitie en Handhaving neemt verder het voortouw in de uitbouw van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de ontwikkeling van Family Justice Centers als netwerkorganisatie. We erkennen hierin uitdrukkelijk de rol die lokale overheden opnemen."*
- de beleidsnota 2019-2024 'Justitie en Handhaving', punt 5.3.4.1 OD 1. Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen (p. 25): *"Ook neem ik verder het voortouw in de verdere uitrol van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en kindermishandeling en de ontwikkeling van Family Justice Centers als netwerkorganisatie en expertisecentrum. Ik erken hierin uitdrukkelijk de rol die lokale overheden opnemen. Ik onderzoek hoe de verschillende samenwerkingen nog versterkt kunnen worden. Bovendien kan ketenaanpak in verschillende andere thematieken zoals de aanpak van tienerpooiers, eergerelateerd geweld en stalking (en dus ook het aan de 112-app gekoppelde stalkingalarm) een meerwaarde bieden. Daarom zal ik onderzoeken in welke mate deze thematieken mee kunnen genomen worden in de werking van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en kindermishandeling en de Family Justice Centers."*
- de beleidsnota 2019-2024 'Welzijn, volksgezondheid en gezin', OD 1.4.1, p. 67: *"We gaan een samenwerkingsverband met de minister van Justitie en Handhaving aan om de lokale besturen en betrokken jeugdhulppartners te ondersteunen in de verdere uitbouw van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de ontwikkeling van Family Justice Centers als netwerkorganisatie. We evalueren bestaande initiatieven ter zake en bouwen hierop verder."*

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Intrafamiliaal geweld (IFG) vormt één van de grootste uitdagingen in onze samenleving. Om welke specifieke vorm het ook gaat, het is een ernstig, hardnekkig en sterk onder-gerapporteerd probleem dat heel wat dodelijke en andere slachtoffers maakt. Het geweld komt voor in alle maatschappelijke milieus en binnen alle culturen, en speelt zich af binnen diverse vormen van relaties, gezinnen en families. Daarnaast kent het in veel gevallen een complexe en gevaarlijke dynamiek, met een herhalend en escalerend karakter en een veelheid aan problemen die de voedingsbodem kunnen vormen. Het geweld is vaak verweven met allerlei problemen en risico's, en vindt plaats in een context waarin mensen afhankelijk zijn van elkaar en waarin de verhoudingen van dag tot dag kunnen wisselen. De rechtstreeks betrokkenen van het geweld blijven – anders dan bij andere geweldsvormen – dus vaak ook deel uitmaken van elkaars leefomgeving. Daardoor is het meestal niet het eerste, maar ook niet het laatste feit. Jammer genoeg blijft het geweld vaak jarenlang in stand. De psychische, fysieke en maatschappelijke kost van intrafamiliaal geweld is dan ook enorm.

De ongeveer 25.000 processen-verbaal die de politie jaarlijks opstelt in Vlaanderen, zijn maar het topje van de ijsberg, want slechts in een fractie van de gevallen volgt er een aangifte. Meestal speelt er een combinatie van factoren om het geweld niet te melden bij politie of andere diensten, blijkt onder meer uit onderzoek van de UCLL (VERDONCK et al., 2022): schaamte, allerlei vormen van afhankelijkheid of gewoon niet weten waar hulp te zoeken. Maar de belangrijkste reden is angst: voor de pleger, voor het politionele en justitiele systeem, voor de gevolgen van het zoeken van hulp of voor de reacties van anderen. Zo kan het geweld jarenlang in stand blijven. Achter onze Vlaamse voordeuren gaat dan ook veel verborgen leed schuil.

Het is cruciaal om werk te maken van een nog sterkere aanpak om intrafamiliaal geweld duurzaam te stoppen, de schade te beperken, aan herstel te werken en de overdracht van generatie op generatie te doorbreken. Echter, eenvoudige oplossingen hiertoe zijn er meestal niet. Er is een volhardende, integrale aanpak nodig om gezinnen uit de vicieuze cirkel van geweld te halen. Een effectieve aanpak die vraagt om intersectorale samenwerking waardoor de expertise, middelen en mogelijkheden van afzonderlijke individuele diensten, beleidsdomeinen en beleidsniveaus overstegen worden. Het komt erop neer dat je samen doet wat er nodig is voor het hele gezin, maatwerk levert, zo kort als mogelijk en zo lang als nodig. De meerwaarde is in de eerste plaats niet efficientie – al streven we die wel na – maar effectiviteit. Het gaat niet om meer of beter van hetzelfde, maar om een wezenlijk andere oplossing.

Ongeveer een decennium geleden is de ketenaanpak intrafamiliaal geweld in Vlaanderen van start gegaan met proeftuinen in de provincies Antwerpen en Limburg. De ketenaanpak staat voor een totaalbenadering waarbij partners – politie, parket, justitiehuis, centrum algemeen welzijnswerk (CAW), openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW), Opgroeien, Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, centrum geestelijke gezondheidszorg (CGG), . – need-to-know-informatie delen, gezamenlijk risico's inschatten, expertise bundelen, een plan van aanpak maken, interventies grondig op elkaar afstemmen en voor de nodige regie en opvolging zorgen. Een casusregisseur neemt de coordinatie op, stemt af met de betrokken diensten en clienten, en waakt over de uitvoering van het plan van aanpak. Een ketenaanpak zorgt dus voor overzicht en vermijdt dat diensten naast elkaar werken. Het kan gaan om trajecten van enkele maanden tot meerdere jaren. En ook al gaat het nooit om eenvoudige, makkelijk op te lossen situaties, toch boeken we met deze gezamenlijke aanpak successen in gezinnen waar iedereen, inclusief zijzelf, het al had opgegeven.

De Vlaamse Overheid heeft in 2017 de doelstelling geformuleerd om in heel Vlaanderen een ketenaanpak te realiseren voor de meest complexe situaties van intrafamiliaal geweld. Elke Vlaamse provincie kent intussen één of meerdere ketenaanpakken intrafamiliaal geweld. Binnen de provincie Antwerpen zijn er drie: CO3 Antwerpen (2012), Korte Keten Mechelen (2013) en Ketenaanpak Turnhout (2015). De Limburgse intrafamiliaal geweld keten (LINK) is in 2013 van start gegaan. Vlaams-Brabant kent twee ketenaanpakken, in Leuven (2016) en Halle-Vilvoorde (2018), en ook Oost- en West-Vlaanderen zijn in respectievelijk 2017 en 2018 opgestart. Sinds 2021 dekt de ketenaanpak heel Vlaanderen, vertaald naar de regionale realiteit en mogelijkheden.

In de regio's Antwerpen, Limburg, Mechelen en Kempen werd die ketenaanpak in de ruimere werking van een Family Justice Center (FJC) opgenomen. Een FJC bestaat uit een multidisciplinair team van professionals, met 'liaisons' van de verschillende kernpartners, dat structureel en permanent samenwerkt, onder één dak, om gecoordineerde diensten te bieden aan slachtoffers van intrafamiliaal geweld en hun gezinnen. De vier Vlaamse FJC's hebben de ketenaanpak als grootste gemene deler, maar beschikken daarnaast elk over een bijkomende werking die afgestemd is op de regionale context en mogelijkheden, en onder meer bestaat uit lotgenotengroepen, het geven van weerbaarheidstrainingen, een kindwerking, ... De werking vertrekt vanuit de noden van de slachtoffers en hun gezinnen, zorgt voor afstemming en faciliteert de toegang tot de nodige hulp.

Gezien de goede resultaten uit de bestaande FJC's, werd de roep vanuit het werkveld steeds groter om ook dergelijke werkingen in de rest van Vlaanderen te hebben. Om uniformiteit te kunnen garanderen in het basisaanbod van de FJC's werd er in opdracht van Zuhal Demir, de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, in 2021-2022 een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar intersectorale, multidisciplinaire centra intrafamiliaal geweld (verder: IFG-centra).

Tijdens dit onderzoek werd er samen met alle relevante stakeholders, zoals hulpverlening, lokale besturen, politie en parket, aan een model voor Vlaamse IFG-centra gebouwd, onder meer geïnspireerd door de opgedane ervaringen binnen de ketenaanpak en FJC-praktijk. Het fundament van deze IFG-centra, nadien herbenoemd tot 'Veilige Huizen', is een duurzame, integrale en intersectorale aanpak van intrafamiliaal geweld. Een aanpak die vraagt om draagvlak, eigenaarschap en inzet vanuit alle betrokken partners. Het Veilig Huis is dan ook een samenwerkingsverband, een regionale netwerkorganisatie die zo'n gezamenlijke aanpak stimuleert, coördineert en ondersteunt.

Om dat waar te maken, bundelt en verbindt een Veilig Huis de ervaring, expertise en interventies van verschillende organisaties en diensten rond IFG. Het is daarbij niet de bedoeling om bestaande werkingen te vervangen, maar om een én-én-verhaal te schrijven dat versterkend, verbindend en verbredend werkt ten opzichte van het bestaande reguliere aanbod. Die aanpak, zo veel mogelijk onder één dak, creëert een extra niveau van vertrouwen tussen de partners en integraliteit en afstemming van aanbod. Door de handen in elkaar te slaan, wordt er dus verder gebouwd aan een gezamenlijke aanpak die zorgt voor veiligheid en hulpverlenend maatwerk voor alle betrokkenen. Integraal en intersectoraal samenwerken rond intrafamiliaal geweld is de enige optie voor de toekomst en de sleutel tot succes. Dit zal dan ook de fundamentele basis vormen voor de werking van de Veilige Huizen en de rode draad zijn doorheen de werking ervan.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In het ontwerp van decreet worden de Veilige Huizen opgericht. De doelstellingen en de opdrachten van de centra worden hierin bepaald. Verder wordt het casusoverleg binnen de Veilige Huizen geregeld en voorziet het ontwerp van decreet in een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de werking van de Veilige Huizen.

Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren - JoKER

Het ontwerp van decreet heeft als algemene doelstelling om een duurzame, gecoördineerde en doeltreffende aanpak van intrafamiliaal geweld te bewerkstelligen aan de hand van de oprichting van Veilige Huizen. De cliëntsystemen die opgevolgd worden door een Veilig Huis, bestaan vaak deels uit kinderen en jongeren. De Veilige Huizen hebben ten aanzien van deze kinderen en jongeren als doelstelling om het geweld binnen hun gezin duurzaam te stoppen, de schade te beperken, aan herstel te werken en de overdracht van generatie op generatie te doorbreken. Met dit ontwerp van decreet wordt beoogd om kinderen en jongeren te beschermen en hen opnieuw een veilige omgeving te kunnen

bieden. Het kan hierbij gaan om ongeboren baby's, baby's, peuters, kleuters, kinderen, tieners en zelfs meerderjarige jongeren die de gevolgen van intrafamiliaal geweld ervaren binnen hun gezin.

De toepassing van het ontwerp van decreet en de oprichting van de Veilige Huizen hebben een positieve impact op de kinderrechten. Dit ontwerp van decreet vertrekt vanuit verschillende kinderrechten en basisbeginselen, vermeld in het kinderrechtenverdrag: het belang van het kind, het recht op leven, overleven en ontwikkeling van het kind, het recht om beschermd te worden tegen mishandeling en verwaarlozing en tegen inbreuk op de integriteit. Intrafamiliaal geweld kan immers op korte én lange termijn zware gevolgen hebben voor kinderen en jongeren, en dit op het gebied van hechting, fysieke, sociale, cognitieve en emotionele ontwikkeling, etc.. Ongeacht of dat ze zelf rechtstreeks betrokken zijn bij geweldsincidenten of blootgesteld worden aan het geweld, de impact is even ernstig (Adriaenssens, 2007). Chronische stress verandert de waarneming, het lichaam en de vorming van netwerken in de hersenen van een jong kind structureel. Het baanbrekende onderzoek van Vincent Felitti, de zogeheten ACE-studie - ACE staat voor Adverse Childhood Experiences - toont overduidelijk het verband tussen traumatische jeugdervaringen en de grotere kans op risicogedrag en chronische ziekten op latere leeftijd. Ook het aspect van intergenerationele overdracht is overvloedig aangetoond (Felitti et al., 1998). Dit ontwerp van decreet en de aanpak van intrafamiliaal geweld vertrekt dus vanuit het belang van het kind en streeft een versterking van de hogervermelde kinderrechten na.

Doordat clientsystemen, waaronder kinderen en jongeren, worden opgevolgd door een Veilig Huis, kunnen persoonsgegevens van deze kinderen en jongeren gedeeld worden op een casusoverleg binnen een Veilig Huis. De vraag rijst of de impact op het recht op privacy niet te zwaar is, ermee rekening houdende dat het kinderen en jongeren betreft.

Deze impact valt te verantwoorden omwille van bovenstaande argumenten met betrekking tot de gevolgen van intrafamiliaal geweld voor kinderen en jongeren. Aangezien het casusoverleg binnen een Veilig Huis georganiseerd wordt om de fysieke en psychische integriteit van betrokkenen te beschermen, zal de uitwisseling van persoonsgegevens zelfs een positieve impact hebben op het kind of de jongere. De positieve impact weegt ontegensprekelijk zwaarder door dan de negatieve impact op het recht op privacy.

Bovendien moet worden benadrukt dat minder ingrijpende opties onverminderd blijven bestaan. Wanneer het moeilijk gaat met een kind of jongere, zal er allereerst verwezen worden naar de reguliere jeugdhulpverlening. Wanneer men verontrust is over een kind of jongeren, blijven de gangbare paden van anoniem consult tot en met een aanmelding bij een gemandateerde voorziening van kracht. Wanneer er goedlopende trajecten zijn binnen, al dan niet vrijwillige, jeugdhulpverlening, kunnen deze onverwijld verder blijven lopen. Overleg tussen

(jeugd)welzijnspartners is en blijft mogelijk. Casusoverleg binnen een Veilig Huis komt niet in de plaats van deze en andere bestaande mogelijkheden en praktijken waarbij samenwerking nagestreefd wordt. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in ernstige en complexe dossiers, op basis van een voorafgaande risico-inschatting. Enkel dossiers die voldoen aan de decretaal bepaalde criteria, doorlopen het intersectorale traject binnen een Veilig Huis. In die dossiers wordt het als noodzakelijk beschouwd om met partners intensiever informatie te delen.

Zonder dit ontwerp van decreet zouden er geen Veilige Huizen over heel Vlaanderen worden opgericht en zou de aanpak van intrafamiliaal geweld beperkter zijn. Er zou geen structurele en doorgedreven multidisciplinaire samenwerking mogelijk zijn. Ouders zouden niet begeleid worden door een Veilig Huis en het intrafamiliaal geweld zou in veel gevallen blijven voortduren. De kinderen en jongeren zouden de effecten van de aanpak van IFG niet ervaren en zouden meer traumatische gebeurtenissen ervaren. Een groter aantal kinderen en jongeren zou terechtkomen in de reguliere jeugdhulpverlening, waarbij de gevolgen van IFG, maar niet het IFG zelf, zou worden aangepakt. De intergenerationele overdracht zou niet in dezelfde mate worden beperkt als bij de aanpak via een Veilig Huis. Deze nuloptie zou dus overduidelijk een negatievere impact hebben op kinderen en jongeren.

Het uitbouwen van Veilige Huizen is een en-en-verhaal, ter bescherming van de kinderen en jongeren in onze maatschappij. Andere pistes, zoals sterker inzetten op de reguliere hulpverlening, het toepassen van de kindreflex, etc., gebeuren ook.

Voor de opmaak van dit decreet en voor de vormgeving van de Veilige Huizen werd het kindperspectief in scope gebracht in het kader van het onderzoek naar een model van een Vlaams intersectoraal, multidisciplinair en rechtstreeks toegankelijk Veilig Huis. Om het kindperspectief in het onderzoek voldoende kracht bij te zetten werden recente onderzoeksprojecten in Vlaanderen geïnventariseerd en bevindingen uit andere lopende onderzoeksprojecten rond de stem van kinderen en jongeren meegenomen. Zeven professionals (CLB, Kindreflex, VECK, CKG, Keki, CAW, vzw Awel) werden bevraagd via online-interviews over hun ervaringen inzake het aanbod voor kinderen. Daarnaast werd getracht via stakeholders (FJC's, ketenaanpak, VK) de noden van kinderen en jongeren, en ouders in een IFG hulpverleningstraject te achterhalen. Op die wijze werden enkele kinderen en ouders rechtstreeks bevraagd.

Het ontwerp van decreet voorziet in een rapportage vanuit de Veilige Huizen naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Het Agentschap rapporteert vervolgens aan de volledige Vlaamse Regering en in het bijzonder aan de minister bevoegd voor Welzijn. Op basis daarvan wordt de werking van de Veilige Huizen geëvalueerd en bijgestuurd. Bij de evaluatie van het decreet zullen ook kinderen en jongeren worden bevraagd. Bovendien voorziet het ontwerp van decreet in de mogelijkheid voor de Veilige Huizen om beleidsadviezen te verstrekken aan het

agentschap. De Veilige Huizen en de aanpak van IFG zijn dus een evolutief gegeven, waarbij de noden van de kinderen en jongeren en de clientsystemen in het algemeen voorop worden geplaatst.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

De mogelijkheid tot het uitwisselen van persoonsgegevens op een casusoverleg binnen een Veilig Huis kan beschouwd worden als een maatregel die een impact heeft op het recht op privéleven. Deze maatregel streeft echter een legitiem doel na, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de betrokken personen, en meer bepaald de aanpak van intrafamiliaal geweld. Deze doelstelling wordt uitvoerig besproken in de algemene toelichting.

Uit ervaringen met multidisciplinaire samenwerking in het kader van de reeds bestaande Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld, blijkt dat de maatregel ook geschikt is om dat doel te bereiken (Roevens & Aertsen, 2013). Zoals reeds aangehaald in de algemene toelichting, zijn organisaties, door het bundelen van krachten van de verschillende organisaties, parket, justitie en lokale besturen, niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kunnen er meer en efficienter resultaten bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk, los van mekaar, zou gehandeld worden (Scholten, 2019).

De nadelen staan duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Doordat een geheimhoudingsplicht geldt met betrekking tot de uitgewisselde informatie, wordt de vertrouwelijkheid van de gedeelde persoonsgegevens gewaarborgd. De reikwijdte van de geheimhoudingsplicht wordt verder toegelicht in de artikelsgewijze bespreking.

Doordat de krachten van verschillende partners gebundeld worden door middel van een meer doorgedreven vorm van samenwerking die toelaat om in te spelen op de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen, is een ruimere gegevensuitwisseling noodzakelijk. Deze gegevensuitwisseling wordt uitdrukkelijk geregeld in het ontwerp van decreet. Aangezien het ontwerp van decreet een mogelijke impact heeft op het recht op privéleven, en meer bepaald op de privacy van de justitiabelen, zal het ontwerp van decreet aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit ter advies worden voorgelegd.

Er is in het ontwerp van decreet geen sprake van een verschillende behandeling van vergelijkbare situaties, of van een gelijke behandeling van wezenlijk verschillende situaties. Er is bijgevolg geen schending van het gelijkheidsbeginsel.

Budgettaire impact

Er zal een nieuw dossierbeheerssysteem voor de Veilige Huizen worden ontwikkeld. De middelen hiervoor zijn reeds voorzien binnen de begroting.

Er zullen ook middelen worden voorzien om in elk Veilig Huis een kinderpsycholoog in te zetten. Jaarlijks zal daarvoor €560.000 euro worden voorzien. Dit bedrag is reeds voorzien in de begroting.

De Vlaamse Regering onderschrijft het belang van voldoende hulpverleningsaanbod in het kader van onder andere de Veilige Huizen. In dat kader wordt de impact van de uitrol van de Veilige Huizen op het hulpverleningsaanbod continu gemonitord.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Aan de lokale besturen zal er gevraagd worden om intrafamiliaal geweld als beleidsprioriteit te behandelen en mee trekker te zijn bij de uitbouw van de Veilige Huizen. Daarnaast zal er, conform de afspraken die gemaakt zijn met de nu reeds betrokken lokale besturen, gevraagd worden om personeelsmiddelen vrij te maken in het kader van intersectoraal casusoverleg, alsook om met gezinnen uit hun gemeente(n) aan de slag te gaan. Dit laatste is complementair aan het aanbod dat de Vlaamse Overheid, Agentschap Justitie en Handhaving voorziet in de Veilige Huizen. Er zal eveneens gevraagd worden om lokale antennes te voorzien, die minimaal bestaan uit gesprekslokalen en bureelruimten, zodat casusregisseurs van daaruit kunnen werken. Mogelijks zijn er ook andere soorten lokalen nodig, maar dit is afhankelijk van het laagdrempelig aanbod waarvoor er lokaal gekozen wordt.

Het ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op Brussel. Er wordt geen afwijkende regeling opgenomen voor Brussel. Het decreet is, binnen het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap, bijgevolg van toepassing in Brussel.

Het ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op provinciale besturen.

Implementatie

Het ontwerp van decreet voorziet in een normale inwerkingtreding. Het decreet zal op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking treden.

C. Totstandkomingsprocedure

Op **16 juni 2023** werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

(VTC), aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en aan het College van Procureurs-Generaal.

Op **18 juli 2023** verstrekte de VTC het advies nr. 2023/078. De VTC was van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend werden geïmplementeerd. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoetgekomen aan deze elementen:

- De VTC vraagt om de rechtvaardigingsgrond te omschrijven. Er moet verduidelijkt worden welke taak van (zwaarwegend) algemeen belang bedoeld wordt.
    - Dit wordt uitdrukkelijk vermeld in de memorie van toelichting, bij de bespreking van artikel 14. In het jongere- en kindeffectenrapport wordt bovendien uitvoerig aangetoond in welke mate dit belang zwaarwegend is.

- De VTC suggereert om de rol van de functionaris voor gegevensbescherming (DPO) te verankeren in de regelgeving.
    - Aangezien de AVG de rol van de DPO reeds uitvoerig bepaalt, is het niet aangewezen om dit te herhalen in het decreet, met eventueel bijkomend het risico in te gaan tegen de AVG.

- De VTC geeft aan dat er moet worden nagegaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) noodzakelijk is.
    - In het kader van de uitwerking van een dossierbeheerssysteem voor de Veilige Huizen zal effectief een GEB worden opgemaakt.

- De VTC geeft aan dat een protocol op grond van artikel 8 van het e-govdecreet zal moeten worden opgemaakt voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
    - Dergelijke protocollen bestaan nu reeds in het kader van de Family Justice Centers en zullen indien nodig aangepast worden naar aanleiding van de inwerkingtreding van dit decreet.

- De VTC adviseert dat de bewaartermijn van het dossier vastgelegd wordt op de afrondingstafel van het dossier. De criteria hiervoor worden bij voorkeur in het ontwerp van decreet opgenomen.
    - Omwille van de praktische haalbaarheid wordt toch een standaard-bewaartermijn opgenomen in het decreet, met name een bewaartermijn van 15 jaar. Dit is aanzienlijk korter dan de oorspronkelijk voorziene termijn van 30 jaar. Wel wordt in het ontwerp de mogelijkheid ingeschreven om, zoals geadviseerd door de VTC, een langere bewaartermijn te voorzien in individuele

dossiers, omwille van de aanwezigheid van bepaalde vormen van intrafamiliaal geweld of omwille van bepaalde zwaarwichtige gepleegde feiten. Op die manier kan een langere bewaartermijn voorzien worden voor de 'zwaarste' dossiers. Zelfs voor deze dossiers geldt er sowieso wel een maximale bewaartermijn van 30 jaar.

- De VTC geeft aan dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig moeten worden geactualiseerd. Gezien het groot aantal spelers beveelt ze aan om decretaal in een beheerssysteem te voorzien.
    - Een beheerssysteem wordt reeds voorzien, gezien de integratie met Magda, waardoor er een koppeling is met het rijksregister. Gezien de link met deze authentieke gegevensbron is de juistheid van de gegevens gegarandeerd. Indien de gegevens uit het rijksregister toch foutief zouden zijn, bevat het dossierbeheerssysteem de mogelijkheid om deze gegevens alsnog te corrigeren.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op zitting van **18 juli 2023** verwezen naar het advies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet. Het voorgelegde ontwerp biedt, met inbegrip van de aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van de adviezen van de VTC, voldoende waarborgen wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

Op **10 augustus 2023** verstrekte de Vlaams Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de raad:

- De raad merkt op dat er geen objectieve onderbouwing is dat de voorgestelde IFG-centra effectiever en efficienter zullen zijn dan de bestaande ketenaanpakstructuren.
    - De Veilige Huizen bouwen verder op bestaande goede praktijken in de ketenaanpak. Het decreet daartoe nu een legistieke basis voorziet. De ketenprocessen van de ketenaanpak zijn dezelfde als de ketenprocessen van de intersectorale dossierbehandeling binnen de Veilige Huizen. Uit de samenstelling van de verplichte partnerschappen blijkt ook voldoende dat de decreetgever veel belang hecht aan een interdisciplinaire aanpak.

- De raad vraagt hoe de afstemming met de verschillende bevoegdheidsniveaus vorm zal worden gegeven.
    - Het ontwerp van decreet voorziet in een intersectoraal samengestelde stuurgroep. Daarnaast bestaan momenteel ook reeds lokale stuurgroepen, die zullen blijven bestaan. Deze stuurgroepen worden op niveau van elke Veilig Huis georganiseerd, en daarin worden de verschillende partners in vertegenwoordigd.

- De raad vraagt om in artikel 5 nog iets duidelijker te omschrijven dat aan elk van de criteria dient voldaan te zijn.
    - Dit werd toegevoegd in het ontwerpdecreet.

- De raad suggereert om de risico-inschatting door de coordinator evidence-based te laten gebeuren.
    - Binnen de Veilige Huizen zal worden gebruik gemaakt van een uniforme, getrapte risico-inschatting. Er wordt daarbij vertrokken van de COL 15/2020, goede praktijken uit de risicotaxatie door de gemandateerde voorzieningen, de ketenaanpak- en FJC-werking en actuele inzichten uit wetenschappelijk onderzoek, wat bovendien afgetoetst werd met de UCLL.

- De raad pleit uitdrukkelijk voor gelijkwaardigheid tussen welzijn en justitie in de uitbouw van de IFG-centra.

    Het Agentschap Justitie en Handhaving neemt vanuit de afdeling Gendergerelateerd Geweld en conform de bevoegdheidsverdeling de coordinerende rol van de Veilige Huizen op zich, maar alle sectoren worden op een gelijkwaardige wijze betrokken, inclusief de welzijnsactoren, die mee de basis vormen van de Veilige Huizen. Een effectieve aanpak van intrafamiliaal geweld overstijgt individuele diensten, beleidsdomeinen en beleidsniveaus. In het decreet wordt bovendien expliciet vermeld dat er geen hierarchie bestaat tussen de partners.

- De raad verwacht een duidelijk kader voor clientsystemen waarin helder gemaakt wordt wie welke gegevens kan/moet doorgeven.
    - Dit kader zal opgenomen worden in de privacyverklaring van de Veilige Huizen.

- De raad acht het belangrijk dat hulpverleners versterkt worden om in het kader van het casusoverleg goed te weten wat de consequenties zijn van het delen van bepaalde gegevens voor hun vertrouwensrelatie met de betrokken personen en hun zwijgplicht.
    - Het infodelingskader is de basis voor de werking van een Veilig Huis. Aan iedere partner die deelneemt aan het multidisciplinaire casusoverleg, wordt dit kader uitvoerig toegelicht. Regelmatig wordt dit ook voor alle partners herhaald. De Veilige Huizen zetten in op expertise en professionalisme. Dit is noodzakelijk om te kunnen werken vanuit een vertrouwensrelatie tussen alle partners.

- De raad geeft aan dat de kernpartners en de lokale besturen over de nodige middelen moeten beschikken om hun taken in het kader van de IFG-centra uit te voeren.

- De Vlaamse Regering onderschrijft het belang van voldoende hulpverleningsaanbod in het kader van onder andere de Veilige Huizen. In dat kader wordt de impact van de uitrol van de Veilige Huizen op het hulpverleningsaanbod continu gemonitord. Het effect van de uitrol van de Veilige Huizen en de dynamiek die onder meer door de ketenaanpak gecreeerd wordt, wordt in kaart gebracht, en desgevallend ook budgettair vertaald bij de begrotingsopmaak. Naast de middelen die voorzien werden door de minister van Justitie en Handhaving, zal ook de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voorzien in een budgettaire opstap om de opstart en de doorstart te faciliteren.

Op **2 oktober 2023** verstrekte het College van Procureurs-Generaal haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van het college:

- Het college stelt de vraag waarom er geen samenwerkingsakkoord werd nagestreefd waarin parket en politie konden gevat worden.
    - Op termijn is het afsluiten van een samenwerkingsakkoord de ideale werkwijze om de werking van de Veilige Huizen te verankeren. De ervaring leert dat de totstandkoming en goedkeuring van een samenwerkingsakkoord een aanzienlijke termijn in beslag kan nemen. Om de partners te garanderen dat er een afdoende juridisch kader is om deel te nemen aan het casusoverleg, werd beslist om eerst met een decreet te werken. Gezien de bevoegdheidsverdeling wordt daarin de mogelijkheid gegeven aan politie en parket om deel te nemen conform de voorwaarden in het decreet, maar geen verplichting.

- Het college merkt op dat het decreet geen afbreuk kan doen aan de prerogatieven, bevoegdheden en opdrachten van het Openbaar Ministerie.
    - Dit werd ten volle meegenomen bij de opmaak van het decreet, daarom worden ook geen verplichtingen opgenomen t.a.v. het Openbaar Ministerie.

- Het college stelt zich de vraag wie de criteria, vermeld in artikel 5, beoordeelt en beslist of een casusoverleg noodzakelijk is.
    - Artikel 10 vermeldt uitdrukkelijk dat dit een opdracht is van de coordinator of zijn vertegenwoordiger.

- Het college geeft aan dat het voorontwerp van decreet niet conform de vereisten van artikel 458ter Sw. is omdat het onvoldoende de modaliteiten van het casusoverleg regelt.
    - De modaliteiten van het casusoverleg worden uitvoering geregeld in het ontwerpdecreet. Artikel 5 bepaalt de criteria voor het kunnen doorgaan van een casusoverleg, artikel 8 bepaalt de finaliteit, artikel

9 bepaalt de mogelijke deelnemers, artikel 10 regelt de aanmelding van een casus, artikel 11 bevat een regeling rond vertegenwoordiging, artikel 10 regelt het spreekrecht en bevat de mogelijkheid tot opmaak van een verslag, artikel 13 bepaalt de geheimhoudingsplicht en de mogelijkheden tot informatiedeling en hoofdstuk 4 bevat de hele regeling rond de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het casusoverleg en het werken met een dossierbeheerssysteem.

- Het college merkt op dat artikel 10 t.e.m. 13 de wettelijke grond van het casusoverleg zoals bepaald in artikel 458ter van het Strafwetboek wijzigt en acht het beroep op de impliciete bevoegdheden niet aanvaardbaar.
    - Deze artikelen regelen de modaliteiten van het casusoverleg, wat volgens het advies net noodzakelijk is om te voldoen aan de voorwaarden uit artikel 458ter Sw. Zonder de mogelijkheid tot aanmelding kan er geen casusoverleg doorgaan. Zonder voorafgaand informatie te bezorgen aan de partners omtrent de clientsystemen die besproken zullen worden op het concrete casusoverleg, kunnen de partners niet inschatten of hun deelname mogelijk of aangewezen is en kunnen zij praktisch gezien het overleg niet voorbereiden. De mogelijkheid om bij consensus informatie te delen met het clientsysteem is een algemeen aanvaardbare praktijk, aangezien op deze manier een constructief opvolgingstraject kan worden aangeboden aan het clientsysteem. Het heeft dus de voorkeur om dit ook decretaal te verankeren. De bepalingen uit artikel 10 t.e.m. 13 zijn dus de noodzakelijk te regelen modaliteiten. Zonder deze modaliteiten zou een casusoverleg in de praktijk onmogelijk worden. Ook merken we dat er met betrekking tot andere vormen van casusoverleg andersluidende standpunten worden ingenomen door het openbaar ministerie, terwijl er vanuit Vlaanderen getracht wordt om een uniforme werkwijze na te streven binnen de verschillende vormen van casusoverleg. Bovendien aanvaardde de Raad van State reeds in advies nr. 68.557/3 van 28 januari 2021 dat een Vlaams decreet dergelijke modaliteiten regelt aan de hand van de impliciete bevoegdheden. Bijgevolg kan niet worden ingegaan op deze bemerkingen van het college.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet betreft in haar geheel een gemeenschapsaangelegenheid.

In artikel 10 en 11 van het ontwerp van decreet wordt de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek uitgebreid. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden, vermeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. In de artikelsgewijze bespreking van de betreffende artikelen wordt verantwoord dat de

ontworpen bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap, dat de betrokken aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de ontworpen bepaling op die aangelegenheid slechts marginaal is.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Artikel 2 bevat een aantal relevante definities.

In punt 4° wordt voor de definiering van 'casusoverleg' uitdrukkelijk naar artikel 458ter Sw. verwezen. Indien in het decreet dus over casusoverleg wordt gesproken, is het van belang om dit steeds in het kader van artikel 458ter Sw. te begrijpen. Meer toelichting omtrent het casusoverleg wordt bij de betreffende artikelen zelf gegeven.

In punt 5° wordt er met 'clientsysteem' elke groep van personen bedoeld die samenleven of samengeleefd hebben en tussen wie een duurzame en affectieve band bestaat of bestaan heeft. Het begrip 'samenleven' betekent niet dat de betrokkenen doorlopend op hetzelfde adres moeten verblijven of verbleven hebben. Het omvat ook de situatie waarbij personen een affectieve en duurzame relatie hebben en elkaar af en toe in hetzelfde huis of op een andere afgesproken plaats ontmoeten. Het betreft niet alleen (ex-)partners, maar ook andere bloedverwanten in nederdalende, opgaande of zijlijn.

In punt 9° wordt 'kernpartner' gedefinieerd. Een organisatie zal worden gekwalificeerd als een kernpartner indien deze minimaal het engagement opneemt om op structurele wijze deel te nemen aan casusoverleg binnen een Veilig Huis. Dit betreft het minimale engagement. Sommige kernpartners engageren zich bijvoorbeeld bijkomend tot het ter beschikking stellen van personeel. Deze engagementen zullen in de verschillende regio's een weerslag krijgen in een overeenkomst, waarin duidelijk bepaald wordt waartoe welke kernpartner zich verbindt. Gelet op de vele kernpartners in sommige regio's, zal er gewerkt worden met een kaderovereenkomst waarin de krijtlijnen van het Veilig Huis wordt vastgelegd, met daarbij aansluitend individuele engagementsverklaringen, waarin per kernpartner wordt vastgelegd waartoe deze zich verbindt.

Kernpartners, maar ook organisaties die bv. ad hoc kunnen deelnemen aan een casusoverleg (conform artikel 9 van het decreet) kunnen zowel publieke als private organisaties zijn.

Artikel 3

Artikel 3 omschrijft wat een Veilig Huis precies is. Een Veilig Huis betreft steeds een samenwerking van verschillende organisaties, waardoor het aangeduid wordt als een netwerkorganisatie. Het is werkelijk een samenwerkingsverband van verschillende individuele organisaties. Daarbij worden een minimaal aantal organisaties aangeduid als partner binnen dat samenwerkingsverband. Die organisaties zijn er dus toe gehouden om medewerking te verlenen aan de werking van de Veilige Huizen. In de praktijk zullen er uiteraard nog andere partners, zoals de CGG's en organisaties erkend door het VAPH, betrokken kunnen zijn bij de werking van een Veilig Huis, maar de betrokkenheid van deze partners wordt niet strikt vereist om te kunnen spreken van een Veilig Huis.

In de praktijk zullen het parket en de lokale politie ook steeds betrokken zijn bij een Veilig Huis. Hun medewerking en de informatie die zij aanleveren zijn van groot belang voor een efficiente en effectieve werking van een Veilig Huis. Daarom vermeldt het decreet uitdrukkelijk dat de Veilige Huizen een nauwe samenwerking met hen dienen na te streven. Ze worden daarnaast in artikel 9 ook vermeld als mogelijke deelnemer aan het casusoverleg.

Daarnaast betreft het een 'regionale' netwerkorganisatie. Dit houdt in dat elk Veilig Huis een bepaald werkingsgebied heeft. Zo zal er minimum 1 Veilig Huis per gerechtelijk arrondissement opgericht worden. Er zal in elk gerechtelijk arrondissement minimaal gestart worden met één of meer pilootregio's, waarna men via een gefaseerde uitbouw zal toewerken naar een gebiedsdekkende werking voor het hele werkingsgebied van het Veilig Huis. Totdat dit het geval is, zal de ketenaanpak IFG onverwijld blijven verder bestaan voor aanmeldingen van clientsystemen uit dat werkingsgebied die voldoen aan de aanmeldcriteria van de ketenaanpak.

Het werkingsgebied van de Veilige Huizen wordt afgestemd op de werkingsgebieden van de politiezones en de gerechtelijke arrondissementen op basis waarvan het openbaar ministerie en de justitiehuizen werken. Naargelang de noden kunnen de locaties van de Veilige Huizen en hun werkingsgebieden – binnen de grenzen van het gerechtelijke arrondissement – worden bepaald en in de toekomst eventueel aangepast.

Daarnaast is het ook mogelijk dat de Veilige Huizen met antennes werken. Dat zijn geen afzonderlijke Veilige Huizen, maar wel posten, ontmoetingsruimtes, op een andere locatie, om de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor clientsystemen te faciliteren. Hun aantal en inplanting kunnen varieren afhankelijk van de lokale behoeften en mogelijkheden.

Artikel 3 vermeldt ook dat de coordinatie van een Veilig Huis door het Agentschap Justitie en Handhaving of door een lokaal bestuur samen met het Agentschap

Justitie en Handhaving kan worden opgenomen. Voornamelijk in de regio's waar het lokaal bestuur mede-inrichter is van het Veilig Huis, zal het lokaal bestuur ook mee de coordinatie van het Veilig Huis op zich nemen.

Het doel van de Veilige Huizen bestaat erin intrafamiliaal geweld op een duurzame, gecoordineerde en doeltreffende wijze aan te pakken door een optimale intersectorale samenwerking vanuit de betrokken diensten.

Vanuit een meer gecoordineerde, afgestemde en integrale aanpak kan (toekomstig) geweld in gezinnen efficienter aangepakt worden en mogelijks voorkomen worden. Snel zicht krijgen op de situatie van clientsystemen en informatie delen tussen betrokken organisaties van verschillende sectoren wordt cruciaal geacht. De veiligheid van alle betrokkenen staat centraal en er wordt een afgestemd en gecoordineerd traject uitgetekend dat streeft naar het verkleinen van de risicofactoren en het vergroten van de beschermende factoren. Dit alles met maximale betrokkenheid van de clienten en vertrekkende vanuit de vragen van de clienten. Het subsidiariteitsprincipe zal hierbij telkens gehanteerd worden en wordt ingevuld via een proactief aanbod. Aan de (inter)sectorale overlegtafels en tijdens de trajecten met de clientsystemen zal altijd oog zijn voor de minst ingrijpende vorm die ingezet kan worden om veiligheid te installeren, systemisch en afgestemd te werken en het welzijn van het clientsysteem te vergroten. Er zal eveneens geprobeerd worden om via een laagdrempelig lokaal aanbod in te spelen op lokale mogelijkheden, noden en hiaten om zo de voor ogen gehouden doelgroep beter en vlotter te bereiken, te ondersteunen en toe te leiden naar de hulp- en dienstverlening waar zij nood aan hebben.

Maar ook zullen de centra een ontmoetingsplaats zijn voor professionals en organisaties. Zowel op operationeel niveau, als op strategisch en beleidsmatig niveau. De Veilige Huizen zorgen ervoor dat professionals en organisaties elkaar en elkaars (on)mogelijkheden beter leren kennen, alsook dat ze een gemeenschappelijke visie en taal ontwikkelen. Er zal gezocht worden naar mogelijkheden binnen en tussen organisaties om de verbinding te maken en de samenwerking te optimaliseren. Daarnaast vervullen de Veilige Huizen eveneens een belangrijke rol op het gebied van deskundigheidsbevordering, van zowel individuele professionals als organisaties, en fungeren ze als experten rond het thema van intrafamiliaal geweld.

Artikel 4

De Veilige Huizen zullen hun doelstellingen behalen door in te zetten op een intersectorale samenwerking tussen hulp- en dienstverlening, politie en justitie, waarbij er via een gecoordineerde en aanklampende aanpak op maat van het clientsysteem én met het clientsysteem gezocht wordt naar oplossingen. De focus zal hierbij liggen op clientsystemen die instromen vanwege risiconiveau, complexiteit, benodigde expertise en de nood aan intersectorale samenwerking.

Daarnaast zullen de centra ook inzetten op consult om de expertise rond intrafamiliaal geweld bij professionals te vergroten. Voor de consultfunctie van de Veilige Huizen wordt afgestemd met de bestaande consultfuncties. De consultfunctie van de Veilige Huizen zal onder meer gefocust zijn op consult omtrent de samenwerking tussen politie, justitie en hulpverlening. Samen met de betrokken diensten wordt voorts bekeken hoe de toeleiding van deze gezinnen tot de nodige (vervolg)hulpverlening makkelijker gemaakt kan worden. Ook wordt er de ruimte gegeven om in samenspraak met lokale kernpartners op maat van de regio en diens noden een aanvullend aanbod te voorzien, dat een antwoord biedt op bestaande hiaten. Hierbij zal rekening worden gehouden met de taken en de werking van de bestaande hulpverleningsorganisaties.

Naast deze operationele werking, vervullen de Veilige Huizen ook een belangrijke rol op beleidsmatig en strategisch vlak. Ze brengen de relevante actoren bij elkaar en zoeken samen hoe ze hun werkingen m.b.t. intrafamiliaal geweld zo kwaliteitsvol en efficient mogelijk op elkaar kunnen afstemmen. Ze delen dezelfde visie en zoeken naar de synergie in de samenwerking.

Het ontwerp van decreet bepaalt op algemene wijze de opdrachten van de Veilige Huizen. Daarom wordt een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om deze opdrachten nader te bepalen en bijkomende opdrachten te bepalen. Dit laat toe dat de opdrachten meer in detail kunnen worden geregeld bij besluit van de Vlaamse Regering en dat eventueel bijkomende opdrachten kunnen worden opgenomen in een besluit. Deze bijkomende opdrachten zullen uiteraard steeds moeten aansluiten bij de decretaal bepaalde opdrachten en kaderen binnen de algemene doelstelling van de Veilige Huizen.

Daarnaast kan de Vlaamse Regering ook de werking van de centra nader bepalen. Indien er nood is om deze elementen regelgevend vast te leggen, kan dit bij besluit van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering, en meer concreet het Agentschap Justitie en Handhaving, zal steeds de actoren die in de praktijk mede-inrichter zijn van een Veilig Huis, betrekken bij de uitwerking de interne werking. Een Veilig Huis staat of valt immers met een constructieve samenwerking. Overleg met de lokale besturen die optreden als mede-inrichter zal dan ook noodzakelijk zijn om tot een gedragen voorstel te komen. Op basis van deze delegatie zal het bijvoorbeeld mogelijk zijn voor de Vlaamse Regering om lokale stuurgroepen voor ieder Veilig Huis afzonderlijk te installeren.

Artikel 5

De primaire doelgroep van de Vlaamse Veilige Huizen zijn clientsystemen met een problematiek van intrafamiliaal geweld waarbij voldaan is aan volgende criteria:

- er is sprake van een verhoogd risico op herhaald intrafamiliaal geweld waarbij de fysieke en/of psychische integriteit van één of meerdere leden van het clientsysteem in het gedrang dreigt te komen;

- intersectorale infodeling en casusoverleg tussen kernpartners is noodzakelijk om de cyclus van intrafamiliaal geweld te doorbreken;
- er is nood aan een afgestemd traject tussen de kernpartners om de cyclus van intrafamiliaal geweld te doorbreken.

Deze criteria vormen de drempel om een clientsysteem toe te laten tot een Veilig Huis om een traject met hen te starten. Indien er bijvoorbeeld geen nood is aan een afgestemd traject tussen de kernpartners en een clientsysteem even goed geholpen kan worden binnen de werking van één kernpartner, bv. het CAW, en er dus ook geen nood is aan intersectorale infodeling, zal een clientsysteem geen aanbod ontvangen vanuit het Veilig Huis, tenzij er regionaal vanuit de lokale besturen in samenspraak met de hulpverleningspartners en andere kernpartners wordt gekozen om een regulier aanbod toegankelijk te maken vanuit het Veilig Huis. De capaciteit binnen het centrum kan dan beter aangewend worden voor een ander clientsysteem. Er dient dus een bepaalde zwaarte te zijn op vlak van de IFG-problematiek. Om dit te beoordelen zal de coordinator steeds een risico-inschatting van de situatie maken.

Op basis van die beoordeling kan dan worden bekeken of het meest aangewezen is om de casus rechtstreeks bij de hulpverlening aan te melden, dan wel aan te haken aan reeds lopende hulpverlening of begeleiding, dan wel de casus op te nemen binnen het Veilig Huis en een traject te starten.

Naast deze trajecten, zal er ook ruimte worden gemaakt voor een laagdrempelig lokaal aanbod, dat varieert van regio tot regio, waarbij de centra via lokale initiatieven bijvoorbeeld een hand willen reiken naar moeilijk(er) te bereiken doelgroepen. Ze zullen vraaggericht te werk gaan, om zo naadloos te kunnen schakelen naar het regulier aanbod van kernpartners. Hierbij zal steeds rekening worden gehouden met de taken en de werking van de bestaande hulpverleningsorganisaties.

De vorm van intrafamiliaal geweld is geen criterium om een clientsysteem toe te laten tot een Veilig Huis. De centra zullen zich in de trajecten richten op alle vormen van intrafamiliaal geweld ((ex-)partnergeweld, ongeacht burgerlijke staat, kindermishandeling, kinderen die getuige zijn van geweld, verontrustende opvoedingssituaties, eergerelateerd geweld, oudermishandeling, ouderenmis(be)handeling, siblinggeweld, vechtscheiding), én tot de verschillende typen van geweld (fysiek, psychisch, economisch, seksueel). Ze willen voor het hele clientsysteem van betekenis zijn en zetten de belangen van kinderen daarbij centraal.

Verder bepaalt dit artikel dat indien minderjarigen betrokken zijn, de gemandateerde voorzieningen steeds geraadpleegd en betrokken zullen worden bij de risico-inschatting omtrent de noodzakelijkheid van een casusoverleg en de beslissing of er een traject zal worden gestart met het betreffende clientsysteem.

Tot slot voorziet het ontwerp van decreet in een delegatie aan de Vlaamse Regering om deze criteria, indien nodig, verder te verfijnen in een besluit van de Vlaamse Regering.

Artikel 6

Artikel 6 bevat een decretale rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om subsidies te kunnen toekennen in het kader van de doelstelling van de Veilige Huizen. In dat geval zal de Vlaamse Regering de subsidievoorwaarden bepalen.

Daarnaast bevat artikel 6 een grond voor de Vlaamse Regering om een lokaal bestuur, een CAW of een VK aan te duiden om bepaalde taken uit te voeren binnen een Veilig Huis en daarvoor personeelsmiddelen te voorzien. De Vlaams Regering zou bijvoorbeeld een vertrouwenscentrum kindermishandeling kunnen aanduiden om een kinderpsycholoog ter beschikking te stellen binnen een Veilig Huis.

Artikel 7

Dit artikel bevat de mogelijkheid voor de Veilige Huizen om aan beleidsondersteuning t.a.v. de Vlaamse Regering te doen. Om een beleid inzake intrafamiliaal geweld te kunnen voeren, is informatie vanuit de Veilige Huizen onontbeerlijk. Daarom wordt in artikel 7 ook de verplichting ingeschreven voor de Veilige Huizen om een bepaalde rapportering te doen aan het Agentschap Justitie en Handhaving. Het agentschap bezorgt deze gegevens verder aan de Vlaamse Regering, zodat de bevoegde ministers, in het bijzonder de minister, bevoegd voor welzijn, ook over deze gegevens kunnen beschikken. Daarnaast wordt eveneens vanuit de betrokken administraties gegevens omtrent intrafamiliaal geweld, die voortkomen uit de toepassing van hun beleid rond intrafamiliaal geweld, aan het Agentschap Justitie en Handhaving bezorgd. Op die manier kan er binnen de Vlaamse administratie aan kennisdeling en expertiseopbouw worden gedaan. Deze rapportering en beleidsondersteuning kan verder verfijnd worden door de Vlaamse Regering.

De Veilige Huizen zullen beleidsmatig en strategisch worden opgevolgd door een intersectorale stuurgroep, waarin de bevoegde administraties, kabinetten en sectoren zullen vertegenwoordigd zijn. De beleidsondersteuning en rapportering van de Veilige Huizen zal ook bij deze stuurgroep terechtkomen. De Vlaamse Regering kan de samenstelling van de stuurgroep en de werking ervan verder regelen.

Vanuit de administraties en sectoren kan deze informatie ook bezorgd worden aan relevante partners, zoals bijvoorbeeld het Platform Kindermishandeling.

Het gaat telkens over geanonimiseerde gegevens bij deze informatiedeling.

Artikel 8

Dit artikel geeft de mogelijkheid aan om binnen een Veilig Huis een casusoverleg te organiseren conform artikel 458ter Sw. Dit artikel luidt als volgt:

Art. 458ter. § 1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.

Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel Iter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.

De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

§ 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.

Artikel 458ter, §1 Sw. geeft een mogelijkheid waarbinnen het beroepsgeheim kan worden doorbroken, zonder dat er sprake is van een schending van het beroepsgeheim. Artikel 458ter, §2, stelt een bijzondere geheimhoudingsplicht in voor de tijdens het overleg vernomen geheimen. Dit biedt aan houders van het beroepsgeheim de garantie dat de geheimen die ze delen in het kader van een casusoverleg niet door niet-geheimplichtigen bekend gemaakt worden aan derden.

Artikel 9

Dit artikel regelt de mogelijke samenstelling van het casusoverleg. Het artikel geeft aan welke mogelijke organisaties kunnen deelnemen aan het casusoverleg. Er worden een aantal specifieke organisaties bij naam genoemd, maar daarnaast worden ook een aantal algemene omschrijvingen van organisaties vermeld, met name de diensten en voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg en de medische sector. Deze organisaties kunnen niet concreet worden aangeduid, omwille van het feit dat deze kunnen verschillen per regio. Daarnaast kunnen

andere organisaties deelnemen die omwille van een bepaalde expertise of omwille van hun kennis van het clientsysteem, geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren in het kader van het casusoverleg. Het kan hierbij dus gaan om 'objectieve' expertise, bv. op het vlak van intrafamiliaal geweld, of om 'persoonlijke' expertise op basis van de betrokkenheid bij het clientsysteem dat besproken wordt op het casusoverleg. Dergelijke open bepaling is noodzakelijk omdat niet alle mogelijk relevante diensten op exhaustieve wijze kunnen worden opgesomd. Het is mogelijk dat bepaalde diensten op het eerste gezicht niet voor de hand liggend zijn, maar dat hen betrekken toch noodzakelijk kan zijn bij concrete casussen.

Het Agentschap Justitie en Handhaving wordt aangeduid vanuit haar opdracht, vermeld in artikel 4, 5°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving". Deze opdracht betreft de coordinatie van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de Family Justice Centers. Het agentschap wordt op die manier aangeduid, omdat in punt 7° en 8° de justitiehuizen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) worden aangeduid als mogelijke deelnemers. Deze maken op organisatorisch vlak ook deel uit van het Agentschap Justitie en Handhaving, maar worden voor de duidelijkheid vanuit hun eigen regelgevend kader aangeduid als mogelijke deelnemers. Het voordeel hiervan is dat de aanduiding correct blijft, ook indien de Vlaamse administratie een reorganisatie zou ondergaan.

Artikel 10

De organisaties die als mogelijke deelnemer worden aangeduid, kunnen clientsystemen aanmelden bij de coordinator of een vertegenwoordiger van de coordinator. Deze aanmelding veronderstelt reeds een eerste risico-inschatting door de aanmelder. Dit kan gebeuren door gebruik te maken van een vast sjabloon van aanmeldingsformulier, waaruit kan blijken of het clientsysteem in aanmerking komt voor een traject binnen een Veilig Huis. Vervolgens gaat de coordinator of zijn vertegenwoordiger op basis van de aanmelding na of effectief voldaan is aan de criteria, vermeld in artikel 5.

Vervolgens volgt de voorbereiding van het casusoverleg. De kernpartners kunnen schriftelijk aangeven of het clientsysteem gekend is binnen hun eigen organisatie, of er een traject lopende is en hoe dat verloopt. Op basis daarvan kunnen de kernpartners ook een eigen inschatting geven omtrent de haalbaarheid en de meerwaarde van een traject binnen een Veilig Huis. Het is van belang om te benadrukken dat hier enkel informatie wordt opgenomen die noodzakelijk is om te kunnen inschatten of een traject binnen een Veilig Huis de aangewezen piste is.

Deze informatie-uitwisseling zal plaatsvinden via de gezamenlijke dossieromgeving, vermeld in artikel 14. Deze zal dus moeten voldoen aan de

nodige beveiligingsmaatregelen om deze voorbereidende handelingen te kunnen laten plaatsvinden.

Informatie die in het kader van de aanmelding en de voorbereiding wordt uitgewisseld, valt onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek. Op deze wijze wordt de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2 van het Strafwetboek uitgebreid, aangezien er op het ogenblik van een aanmelding en de voorbereiding nog geen effectief casusoverleg heeft plaatsgevonden. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10 BWHI), wat enkel mogelijk is indien voldaan is aan de voorwaarden daartoe:

- Noodzakelijkheid: De invoering van deze geheimhoudingsplicht in het kader van de aanmelding is noodzakelijk om het casusoverleg praktisch mogelijk te maken. Deze geheimhoudingsplicht wordt in die zin als een accessorium van de geheimhoudingsplicht uit artikel 458ter, §2 Sw. beschouwd. Zonder deze geheimhoudingsplicht kunnen aanmeldingen en de voorbereiding niet op een vertrouwelijke wijze gebeuren, waardoor organisaties niet tot aanmelding zouden kunnen of willen overgaan.
- Zich lenen tot een gedifferentieerde regeling: Deze regeling geldt enkel voor het casusoverleg binnen een Veilig Huis. Voor andere vormen van casusoverleg kan in een andere regeling voorzien worden.
- Marginale weerslag: Aangezien de geheimhoudingsplicht als een accessorium kan worden beschouwd van de geheimhoudingsplicht uit artikel 458ter, §2 Sw., als een noodzaak om het eigenlijke casusoverleg praktisch mogelijk te maken, kan de weerslag als marginaal worden beschouwd. De bepaling heeft geen gevolgen voor andere vormen van casusoverleg.

Na deze voorbereiding van het casusoverleg zal het eerste effectieve casusoverleg plaatsvinden. In de praktijk wordt het eerste casusoverleg aangewend om op intersectoraal niveau te bekijken of en welk traject gestart kan worden met het clientsysteem. Het is dus mogelijk dat dit eerste casusoverleg een meer beperkte samenstelling kent, aangezien enkel de noodzakelijke partners worden uitgenodigd voor een casusoverleg. Dit eerste casusoverleg valt volledig onder het concept van casusoverleg o.b.v. artikel 458ter Sw. De volgende artikelen zijn daarop dus integraal van toepassing.

Artikel 11

Een organisatie kan zich op een casusoverleg binnen een Veilig Huis laten vertegenwoordigen door een vaste afgevaardigde. Deze vaste afgevaardigde kan bijvoorbeeld de leidinggevende van het betrokken lid van de organisatie, een directielid, een collega van het betrokken lid, zijn.

Dit artikel wil enerzijds een rechtsgrond bieden voor de gegevensoverdracht tussen de persoon die betrokken is op het clientsysteem, m.a.w. de daadwerkelijke geheimplichtige, en de vaste vertegenwoordiger die deelneemt aan het casusoverleg. Iedereen die buiten de relatie geheimplichtige en de client staat (zoals dus bv. een leidinggevende, directielid, collega), is te beschouwen als een 'derde' aan wie – behoudens een aantal uitzonderingen - geen geheimen mogen worden bekendgemaakt. Door de invoeging van dit artikel, wordt toegelaten dat de geheimplichtige gegevens die gedekt zijn door het beroepsgeheim kan delen met de vaste vertegenwoordiger van zijn organisatie die deelneemt aan het casusoverleg.

Op die wijze kan bijvoorbeeld een hulpverlener binnen een CAW geheimen delen met zijn teamverantwoordelijke, die aan het casusoverleg zou deelnemen.

Verder wordt bepaald dat deze vaste afgevaardigde onderworpen zal zijn aan dezelfde reglementering en contractuele voorwaarden als de verstrekker van de informatie, zijnde de toepasselijke bepalingen inzake gegevensbescherming, het ambtsgeheim, de discretieplicht en het beroepsgeheim. Hiermee wordt vooreerst aangegeven dat de in dit decreet vermelde regeling omtrent verwerking van persoonsgegevens ook van toepassing is op de vaste vertegenwoordiger die deelneemt aan een casusoverleg. Daarnaast geldt dat indien de medewerker die rechtstreeks betrokken is bij het clientsysteem bijvoorbeeld onderworpen is aan een discretieplicht, deze ook van toepassing zal zijn op de vaste afgevaardigde. Dit heeft tot gevolg dat indien een discretieplichtige bijvoorbeeld informatie deelt met zijn leidinggevende, deze leidinggevende ook gehouden zal zijn tot dezelfde discretieplicht en dus niet 'vrijer' informatie zal kunnen delen dan de medewerker die rechtstreeks betrokken is bij de besproken persoon.

Anderzijds biedt dit artikel een rechtsgrond voor de terugkoppeling van de vaste afgevaardigde naar de geheimplichtige die betrokken is op het besproken clientsysteem. Zo zal bijvoorbeeld de teamverantwoordelijke, die onderworpen is aan een geheimhoudingsplicht wat betreft de gedeelde geheimen op het casusoverleg, toch kunnen terugkoppelen naar de betrokken hulpverlener binnen bijvoorbeeld het CAW.

De rechtsgrond om terugkoppeling mogelijk te maken, is ook noodzakelijk indien de medewerker, die rechtstreeks bij het besproken clientsysteem betrokken is, niet onderworpen is aan beroepsgeheim. De deelnemers aan het casusoverleg zijn immers tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Door deze rechtsgrond heeft de vaste vertegenwoordiger toch de mogelijkheid om terug te koppelen naar de betreffende medewerker.

Zo zal bijvoorbeeld een leerkracht binnen een school doorgaans geen beroepsgeheim hebben, en kan die dus informatie doorgeven aan zijn leidinggevende, die deelneemt aan het casusoverleg. De leidinggevende is echter

wel onderworpen aan een geheimhoudingsplicht wat betreft de gedeelde geheimen op het casusoverleg. Op basis van dit artikel, heeft de leidinggevende toch de mogelijkheid om terug te koppelen naar de leerkracht.

Als gevolg van deze mogelijkheid tot terugkoppeling naar een persoon die mogelijks niet onderworpen is aan een beroepsgeheim, is het noodzakelijk om de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, uit te breiden naar deze persoon waarmee de geheimen van het casusoverleg gedeeld worden. Dit leidt ertoe dat bijvoorbeeld de leerkracht in kwestie toch gehouden is tot een geheimhoudingsplicht met betrekking tot de geheimen die zijn leidinggevende hem meedeelt na het casusoverleg.

Op deze wijze wordt de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2 van het Strafwetboek uitgebreid tot andere personen dan de effectieve deelnemers aan het casusoverleg. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10 BWHI), wat enkel mogelijk is indien voldaan is aan de voorwaarden daartoe:

- Noodzakelijkheid: Het opleggen van deze geheimhoudingsplicht is noodzakelijk om het geheim van het casusoverleg te waarborgen. Indien deze geheimhoudingsplicht niet wordt opgelegd, zou het betreffende lid de geheimen van het casusoverleg verder kunnen verspreiden.
- Zich lenen tot een gedifferentieerde regeling: een gedifferentieerde regeling is zeker mogelijk. De federale overheid zou voor haar federale actoren bij wet een andere regeling kunnen treffen.
- Marginale weerslag: dat het betreffende lid ook gehouden is tot de geheimhouding, heeft een marginale weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid. Deze bepaling heeft immers geen weerslag op andere vormen van casusoverleg.

Artikel 12

Dit artikel bakent de rol en het spreekrecht van de deelnemers af. Het is immers niet de bedoeling dat zomaar om het even welke informatie gedeeld wordt. Het beroepsgeheim kan maar doorbroken worden in functie van de finaliteit van het casusoverleg, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de betrokken personen. Er kunnen bijgevolg geen geheimen worden gedeeld voor andere doeleinden. Bovendien moet de gedeelde informatie relevant en proportioneel zijn in functie van deze finaliteit.

Deelnemers aan het overleg bepalen zelf of en welke informatie ze, binnen de grenzen van het ontwerp van het decreet, delen. Er bestaat dus geen spreekplicht. De deelnemer maakt zelf de afweging of en welke informatie hij inbrengt. Om een casusoverleg zo efficient mogelijk te laten werken en het clientsysteem zo goed mogelijk te kunnen begeleiden, is het wel aangewezen dat zoveel mogelijk informatie – voor zover toegelaten in het kader van dit ontwerp van decreet –

gedeeld wordt zodat alle facetten volledig en genuanceerd in kaart kunnen worden gebracht en besproken.

Het ontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid om een verslag op te maken. Indien nodig kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen omtrent dat verslag.

Artikel 13

Dit artikel bevestigt de toepasselijkheid van de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2 Sw. De tweede paragraaf bevat een uitzondering op de geheimhoudingsplicht en de voorwaarden daartoe. Uit het eerste lid blijkt dat het duidelijk moet zijn wie welke informatie met welke leden van het clientsysteem kan delen. Hierover moet consensus zijn rond de tafel. Zonder consensus kan er geen externe infodeling zijn. Het feit dat er informatie gedeeld kan worden met het clientsysteem zorgt ervoor dat een constructief traject kan worden gelopen met het clientsysteem en dat een terugkoppeling van bepaalde besproken elementen mogelijk is. Zo wordt het bevattelijker voor clientsystemen wie er effectief allemaal betrokken is bij hun gezin en kunnen ze een overzicht krijgen op welke acties er lopende zijn. Dit overzicht ontbreekt nu soms. Daarnaast kunnen zij hierdoor ook op de hoogte zijn dat kernpartners in nauwe communicatie met elkaar staan, wat het vertrouwen in de werking van het Veilig Huis doet toenemen. Rekening houdend met een veiligheidsafweging, worden daarom zoveel als mogelijk clienten geinformeerd over een aanmelding bij een Veilig Huis en actief betrokken bij de trajecten die gelopen worden.

Het tweede lid bepaalt eenduidig dat een rapportageplicht van een deelnemer geen reden is om de geheimhoudingsplicht te doorbreken, tenzij hierover consensus bestaat van alle deelnemers. Een justitieassistent kan dus informatie, ontvangen op het casusoverleg, niet opnemen in zijn/haar verslaggeving naar een opdrachtgever, indien hier geen consensus over bestaat. Dit biedt deelnemers de garantie dat zij vrijuit kunnen spreken, zonder de vrees dat de gedeelde informatie elders terechtkomt. Die garantie zorgt ervoor dat het casusoverleg binnen een Veilig Huis een platform is waar deelnemers zich veilig kunnen voelen om informatie te delen en dit tot een constructieve samenwerking kan leiden, wat dan weer een positieve impact heeft op het clientsysteem en het traject dat zij doorlopen.

Artikel 14

In het kader van de werking van een Veilig Huis zullen er persoonsgegevens worden verwerkt. Dit artikel biedt onder meer een rechtsgrond voor de deelnemers aan casusoverleg en de coordinatoren van de Veilige Huizen om persoonsgegevens te mogen verwerken.

Paragraaf 1 bepaalt vooreerst de finaliteit van de verwerking van de persoonsgegevens, met name de realisatie van de doelstelling van het Veilig Huis. Enkel voor zover het noodzakelijk is om deze te realiseren, kunnen persoonsgegevens worden verwerkt. De doelstelling van het Veilig Huis wordt toegelicht in artikel 3, tweede lid van het ontwerpdecreet. Daarnaast worden in paragraaf 1 ook de types persoonsgegevens opgelijst, die binnen een Veilig Huis kunnen worden verwerkt, en de personen waarvan deze gegevens kunnen worden verwerkt. Deze kunnen in twee categorieen worden onderverdeeld:

- De clientsystemen die aangemeld worden bij een Veilig Huis;
- De relaties en contacten van het clientsysteem. De sociale context van een clientsysteem kan een belangrijk onderdeel uitmaken van de bespreking en opvolging van het clientsysteem. In die zin is het noodzakelijk dat ook de relaties en de contacten kunnen worden besproken. Hierbij moet worden benadrukt dat het niet deze relaties en contacten zijn die het hoofdvoorwerp van bespreking uitmaken. Vanuit die optiek is het van belang om nogmaals te benadrukken dat hun persoonsgegevens enkel kunnen worden verwerkt indien en voor zover dit noodzakelijk is voor de doelstelling van het Veilig Huis.

Vervolgens bepaalt paragraaf 1 ook de wijzen waarop de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt. Dit omvat de handelingen met betrekking tot de aanmelding, het voeren van een casusoverleg, de trajectwerking, een ander aanbod van het Veilig Huis dat kadert in de reguliere werking van een kernpartner, de coordinatie van de Veilige Huizen, het werken met een gezamenlijke dossieromgeving en de overdracht van het volledige dossier naar een ander Veilig Huis indien een ander Veilig Huis de verdere opvolging doet, bv. in het kader van een verhuis.

Vervolgens worden nog bijkomende voorwaarden gesteld aan het werken met die gezamenlijke dossieromgeving. Zo zal onder meer rekening moeten worden gehouden met de geheimhoudingsplicht die voortvloeit uit artikel 458ter Sw. Het opzetten van een dossieromgeving zal enkel mogelijk zijn indien die geheimhoudingsplicht kan worden nageleefd. In die dossieromgeving zou ook informatie uit een ander aanbod dan de trajectwerking kunnen worden opgenomen, maar dan moet die informatie duidelijk afgeschermd worden en enkel zichtbaar zijn voor de kernpartner die instaat voor dat aanbod.

Verder kan verwezen worden naar een aantal voorbeeldmaatregelen uit artikel 32 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG):

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;

- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

Ook dient het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer en een logging van de toegangen te worden benadrukt, zodat de DPO en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom.

Concreet zal het de bedoeling zijn dat het Agentschap Justitie en Handhaving zal voorzien in een gezamenlijke dossieromgeving. Zij zal hiervoor als verwerkingsverantwoordelijke optreden (zie ook verder).

Paragraaf twee bevat de rechtmatigheidsgronden van de verwerking van persoonsgegevens, met name:

- Artikel 6, eerste lid, e) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
- Artikel 9, eerste lid, g) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang;
- Artikel 10 van de AVG: persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

De doelstellingen van het Veilig Huis, de aanpak van intrafamiliaal geweld en meer algemeen de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van personen, geven duidelijk aan dat dit een taak van algemeen belang, en zelfs zwaarwegend algemeen belang, is. Het inschakelen van casusoverleg en het opstarten van een traject binnen een Veilig Huis gebeurt slechts in ernstige en complexe dossiers, steeds op basis van een voorafgaande risico-inschatting en op basis van de in artikel 5 vermelde criteria, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen. Voor een uitvoerige motivering waarom hier sprake is van een (zwaarwegend) algemeen belang, kan worden verwezen naar het jongere- en kindeffectenrapport.

Paragraaf 3 bepaalt dat het Agentschap Justitie en handhaving verwerkingsverantwoordelijke is voor de dossieromgeving waarin zij zal voorzien voor de werking van de Veilige Huizen. Wel is elke deelnemende organisatie en de kernpartners die instaan voor de trajectwerking verantwoordelijk voor de inhoud die ze zelf ter beschikking stellen. Dit is te verantwoorden vanuit het feit dat elke

organisatie vanuit haar eigen doelstellingen en werking handelt, die aansluiten bij de doelstellingen en de werking van de Veilige Huizen.

Paragraaf 4 legt de regels omtrent de bewaring van de persoonsgegevens vast. Sowieso geldt het principe van de minimale gegevensverwerking, waardoor persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard. De maximale bewaartermijn wordt vastgelegd op vijftien jaar vanaf het afsluiten van het dossier. Deze lange bewaartermijn is te rechtvaardigen door de typische geweldsdynamieken die vaak jarenlang blijven spelen binnen cliëntsystemen, alsook door de hoge graad van intergenerationele overdracht bij intrafamiliaal geweld. In de praktijk gebeurt de afsluiting van een dossier op een afrondingstafel binnen het Veilig Huis. Het ontwerpdecreet voorziet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om nadere regels te bepalen rond deze afsluiting. Dit sluit aan bij de delegatie aan de Vlaamse Regering om de werking van een Veilig Huis te regelen. Verder wordt, op advies van de VTC, ook de mogelijkheid voorzien om in individuele dossiers toch te beslissen om de bewaartermijn te verlengen, omwille van de aanwezigheid van bepaalde vormen van intrafamiliaal geweld, zoals bijvoorbeeld eergerelateerd geweld om omwille van het feit dat de gepleegde feiten erg zwaarwichtig zijn. Sowieso geldt een maximale bewaartermijn van dertig jaar.

Paragraaf 5 voorziet in de mogelijkheid om de dossiers te anonimiseren. Het is immers interessant om in het kader van beleidsondersteuning te beschikken over bijvoorbeeld geaggregeerde en anonieme gegevens. Op die manier kunnen er bepaalde trends worden vastgesteld en opgevolgd, zonder dat hierbij kan worden achterhaald om welke individuele personen het gaat. Aangezien de identiteit van de betrokkenen niet kan worden afgeleid, gaat het niet langer om persoonsgegevens, en zijn de bepalingen daaromtrent, zoals bv. de bewaartermijn, niet van toepassing.

Artikel 15

De personeelsleden van de kernpartners kunnen als casusregisseur instaan voor het doorlopen van trajecten met cliëntsystemen. Ter verduidelijking en ter bescherming van de vertrouwelijkheidsrelatie met het cliëntsysteem bepaalt dit artikel dat de personen betrokken bij de operationele werking van een Veilig Huis gehouden zijn tot het beroepsgeheim. De mogelijkheid om informatie te delen op het casusoverleg blijft uiteraard wel behouden.

Artikel 16

Artikel 16 verplicht de betrokken organisaties om passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de cliëntsystemen en hun contacten en relaties te nemen, zoals ook artikel 12 AVG vermeldt. Concreet zou dit er kunnen in bestaan dat de organisaties in hun privacyverklaring opnemen dat zij kunnen deelnemen aan de werking van een Veilig Huis en dat zij bijgevolg gehouden zijn

tot een geheimhoudingsplicht met betrekking tot de informatie die uitgewisseld wordt op een casusoverleg binnen dat Veilig Huis. Verder zullen zij in hun privacyverklaring ook moeten aangeven op welke wijze de AVG-rechten zullen worden nageleefd.

Artikel 17

Dit artikel voorziet enerzijds in een periodieke monitoring van de impact van het decreet op de partners en anderzijds in een evaluatie van het decreet door de Vlaamse Regering uiterlijk binnen 3 jaar na de datum van de inwerkingtreding. Op basis daarvan kunnen de nodige bijsturingen gebeuren.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR